

Zasady uczestnictwa w opolskim Programie Odnowy Wsi:

I. Postanowienia ogólne

1. Opolski program odnowy wsi jest instrumentem realizacji przez samorząd województwa celu VI – *Wielofunkcyjne, różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie* Strategii rozwoju województwa opolskiego .
2. Program prowadzony jest w ramach środków budżetowych, z ustalonym przez zarząd województwa zestawem działań, których zakres określany jest corocznie w ramach przydzielonych środków finansowych.
3. Programem kieruje i odpowiada za jego rozwój Pełnomocnik zarządu województwa ds. programu „Odnowa Wsi”.
4. Realizacji przewidzianych programem działań spoczywa na Pełnomocniku i Referacie Rozwoju Wsi Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego, zwanych dalej zarządzającym programem.

II. Uczestnictwo gminy i sołectwa w programie

5. Udział gminy w opolskim Programie Odnowy Wsi rozpoczyna się z chwilą zgłoszenia pierwszego sołectwa.
6. Program dotyczy społeczności wiejskich województwa. Mogą w nim uczestniczyć wszystkie sołectwa oraz sołectwa (dawne wsie) utworzone na obszarze miast. Dopuszcza się udział miejscowości wchodzących w skład sołectwa pod warunkiem, że stanowią wyodrębnioną jednostkę osadniczą a odrębność ta jest odzwierciedlona w statucie sołectwa.

Warunki zgłoszenia

7. Uczestnictwo sołectwa w Programie wymaga:
  - utworzenia grupy odnowy wsi o składzie min. 5 osobowym i wskazania jej lidera,
  - podjęcia uchwały zebrania wiejskiego wyrażającej wolę przystąpienia do programu odnowy wsi, która określa osobę lidera grupy odnowy oraz imienny skład grupy odnowy,
  - wypełnienia formularza zgłoszenia uczestnictwa zawierającego informacje o sołectwie,
  - podjęcia przez radę gminy uchwały o zgłoszeniu sołectwa do programu.

Powyższe uchwały, formularz zgłoszenia uczestnictwa wraz z pismem przewodnim przesyła się zarządzającemu programem. Zarządzający programem może poszerzyć zakres dokumentów zgłoszeniowych o informacje nt. zakładanych przez gminę instrumentów wsparcia.

Wymagania w stosunku do gminy

8. Gmina zobowiązana jest:
  - a) określić, w trybie powiadomienia lub uchwały, osobę gminnego koordynatora programu odnowy, która w imieniu wójta / burmistrza odpowiada za:
    - wykorzystanie przez sołectwa wsparcia udzielanego przez samorząd województwa,
    - sprawny przepływ informacji,
    - sprawozdawczość,
    - nadzór nad wypełnianiem przez sołectwo formalnych wymogów uczestnictwa,
    - koordynację działań sołectw związanych z ich uczestnictwem w programie w relacjach z gminą oraz zarządzającym programem,

- realizację obowiązków określonych przez gminę w związku z jej uczestnictwem w programie odnowy wsi,
- b) zapewnić efektywne wywiązywanie się gminnego koordynatora programu z nałożonych na niego zadań,
- c) zapewnić warunki do wykorzystywania przez sołectwo ustanowionych form wsparcia oraz uczestnictwa w przedsięwzięciach rozwijających Program lub promujących ideę odnowy wsi,
- d) dokonywać monitorowania i oceny realizacji sołeckich programów odnowy wsi oraz skuteczności ustanowionego systemu wsparcia.

Zobowiązanie do ustanowienia systemu wsparcia

9. Samorząd województwa od gminy uczestniczącej w programie oczekuje:

- ustalenia zasad wsparcia dla sołectw uczestniczących w Programie obejmujących m.in. komponent udostępnienia środków finansowych,
- rozpatrzenia i przyjęcia sołeckich planów odnowy miejscowości,
- aktywnego wspierania przedsięwzięć określonych w sołeckich planach odnowy miejscowości.

10. Przystąpienie gminy do Programu i uczestnictwo w nim oznacza jej zgodę na spełnienie oczekiwań określonych w pkt. 9.

10a Gmina, która niespełna oczekiwań określonych w pkt 9, szczególnie w zakresie ustalenia zasad wsparcia dla sołectw, nie może zgłaszać nowych sołectw do programu

Wymagania w stosunku do sołectwa

11. Samorząd województwa od sołectwa zgłoszonego do Programu wymaga spełnienia następujących wymogów formalnych:

- funkcjonowania min. 5 osobowej grupy odnowy wsi i jej lidera albo stowarzyszenia, którego zasadniczym celem statutowym jest odnowa wsi (rozwój wsi),
- ustalenia i przyjęcia przez zebranie wiejskie planu odnowy miejscowości a następnie konsekwentnej jego realizacji i aktualizacji,
- efektywnego wykorzystywania oferowanych form wsparcia,
- utrzymywania systematycznego kontaktu z zarządzającym programem poprzez osobę lidera (lub okresowo przez inną osobę ze składu grupy odnowy) albo przewodniczącego lub członka zarządu stowarzyszenia,
- uczestnictwa w przedsięwzięciach rozwijających program i promujących ideę odnowy wsi,
- sporządzania rocznych sprawozdań potwierdzających realizację programu odnowy wsi.

12. Przekształcenie grupy odnowy wsi w stowarzyszenie wymaga poinformowania zarządzającego programem. Lider odnowy wsi zobowiązany jest do przesłania zarządzającemu programem informacji na temat organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie danego sołectwa z podziałem na rodzaje tych organizacji oraz bieżącej ich aktualizacji w przypadku jakichkolwiek zmian.

Zasady kontaktowania

13. Zarządzający programem, w kwestiach związanych z bieżącym funkcjonowaniem Programu, a wymagających zaangażowania gminy, kontaktuje się z gminnym koordynatorem programu, chyba, że wójt / burmistrz zastrzeże inny tryb postępowania, a w kwestiach wymagających zaangażowania sołectwa kontaktuje się z liderem grupy odnowy wsi lub przewodniczącym zarządu stowarzyszenia.

III. Status uczestnictwa:

Rodzaje statusu i ich związek z formami wsparcia

14. W celu przejrzystego i skutecznego zarządzania Programem, efektywnego i adekwatnego do potrzeb udzielania wsparcia oraz monitorowania uzyskiwanych efektów ustala się następujące statusy uczestnictwa:

I. Wieś początkujący uczestnik programu odnowy wsi

II. Wieś uczestnik programu odnowy wsi

III. Wieś zaawansowany uczestnik programu odnowy wsi

IV. Wieś lider programu odnowy wsi

V. Wieś pasywny uczestnik programu odnowy wsi

15. Status uczestnictwa jest powiązany z odpowiednimi wymogami oraz dostępnymi formami wsparcia (działaniami programu), które dzielą się na:
- ogólnodostępne** – w formule otwartych zaproszeń do udziału lub zasad otwartego konkursu,
  - limitowane** – dla wytypowanego, dobranego wg. kryteriów merytorycznych (potrzeby sołectw i kierunki rozwoju programu) grona uczestników,
  - szczególne** – indywidualnie ustalane, w odpowiedzi na lokalne potrzeby w powiązaniu z kluczowymi kierunkami rozwoju programu.
16. Tryb nadania statusu, wymagania związane ze statusem uczestnictwa i przyporządkowane formy wsparcia określa załącznik nr 1, stanowiący integralną część zasad uczestnictwa w opolskim programie Odnowy Wsi.
17. Przyporządkowanie działań Programu, do grup określonych w pkt. 15 należy do zarządzającego programem.
- Uzyskanie statusu początkującego uczestnika następuje po przedłożeniu wszystkich wymaganych dokumentów zgłoszeniowych.
  - Wieś – początkujący uczestnik, która w okresie roku od uzyskania tego statusu nie spełniła wymagań pozwalających na uzyskanie statusu uczestnika, nie bierze udziału w Programie.
  - Zarządzający programem nadaje status uczestnictwa raz na dwa lata, z wyjątkiem wsi, mających status początkującego uczestnika, wobec których zmiana statusu może nastąpić w każdym czasie.
  - Zarządzający programem określa zasady, na których następuje zmiana statusu. Wieś, która w ciągu roku od nadania statusu pasywnego uczestnika nie podjęła działań, w myśl zasad, o których mowa w pkt. 17d, zostaje wyłączona z Programu.
  - Rezygnacja sołectwa z uczestnictwa w Programie winna nastąpić poprzez przesłanie stosowanych uchwał zebrania wiejskiego i rady gminy o rezygnacji z Programu.
18. Status zaawansowanego uczestnika lub lidera odnowy wsi uzyskują sołectwa, które charakteryzuje zaawansowanie procesu odnowy wsi w stopniu wyższym niż minimum określone w modelu Akcja Wieś Przyszłości, a które opisano w załączniku nr 2 do zasad uczestnictwa w opolskim Programie Odnowy Wsi, i tak:
- Sołectwo ubiegające się o status zaawansowanego uczestnika powinno wykazać się łącznym wykonaniem:
    - w pełnym zakresie elementów wymienionych w pkt. 7, 8 i 10,
    - co najmniej dwóch elementów określonych w pkt. od 1 do 6,
    - co najmniej jednego elementu określonego w podpunktach pkt. 9.
  - Sołectwo ubiegające się o status lidera odnowy wsi powinno wykazać się łącznym wykonaniem:
    - w pełnym zakresie pkt. 7, 8 i 10,
    - co najmniej czterech elementów określonych w pkt. od 1 do 6,
    - co najmniej trzech elementów określonego w podpunktach pkt. 9.

Postanowienia końcowe

19. Włączanie sołectw do programu poczynając od roku 2011 następuje zgodnie z niniejszymi zasadami.

20. Przy nadawaniu statusu uczestnictwa sołectwom, które przystąpiły do Programu przed 2011 rokiem, można stosować odstępstwa od niektórych wymogów określonych w kolumnie 2 załącznika 1, warunkując nadanie statusu spełnieniem wymogów w wyznaczonym terminie.
21. Status uczestnictwa, pomimo iż sołectwo nie spełnia wszystkich wymagań, może być nadany warunkowo. Wieś, której warunkowo nadano status uczestnictwa winna spełnić wymagane warunki w ciągu roku od momentu nadania statusu.
22. Warunki utrzymania statusu, określone w rubryce 3 załącznika 1, stosuje się dla wszystkich sołectw bez względu na rok przystąpienia do Programu.
23. Niniejsze zasady podlegają ogłoszeniu na stronie www.umwo.opole.pl, www.odnowawsi.eu

Załącznik 1 do Zasad uczestnictwa w opolskim programie Odnowy Wsi

Status wsi	Wymagania co do nadania statusu	Wymagania utrzymania statusu	Tryb nadania statusu	Formy wsparcia ze strony UM i uczestnictwa w programie
1	2	3	4	5
I. Początkujący uczestnik	Zgłoszenie sołectwa do programu przez gminę na podstawie uchwał: - zebrania wiejskiego o przystąpieniu sołectwa do programu - rady gminy o zgłoszeniu sołectwa do programu		Zarządzający programem na podstawie przedłożonych dokumentów zgłoszenia	1. Objęcie cyklem szkolenia i warsztatów <i>Planowanie w procesie odnowy wsi</i> 2. Niektóre ogólnodostępne
II. Uczestnik	1. W czasie nie dłuższym niż rok od <u>zgłoszenia uczestnictwa</u> , ukończenie cyklu szkolenia i warsztatów <i>Planowanie w procesie odnowy wsi</i> - rozumiane jako przyjęcie przez zebranie wiejskie sołectkiego planu odnowy miejscowości. 2. Przesłanie uchwały zebrania wiejskiego o przyjęciu sołectkiego programu odnowy wsi	1. Systematyczne przedkładanie rocznych sprawozdań potwierdzających realizację planu odnowy miejscowości. 2. Zrealizowało przedsięwzięcia: - których wartość w przeliczeniu na jednego mieszkańca przewyższa kwotę stanowiącą 10% średniej wartości wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca - których liczba w przeliczeniu na 100 mieszkańców przewyższa liczbę stanowiącą 10% średniej liczby wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca.	<u>Zarządzający programem</u> na podstawie: przedłożonej uchwały o przyjęciu sołectkiego programu odnowy wsi i pozytywnej opinii o programie odnowy wsi moderatora cyklu <i>Planowanie w procesie odnowy wsi</i>	1. Ogólnodostępne 2. Limitowane

		3. Uczestnictwo lidera grupy odnowy lub przewodniczącego stowarzyszenia w min. jednym spotkaniu informacyjno-szkoleniowym w roku.		
III. Zaawansowany uczestnik	1. Dwa pełne lata od daty przyjęcia przez zebranie wiejskie sołeckiego programu odnowy wsi 2. Zaawansowany proces odnowy wsi	1. Spełnienie kryteriów Akcji „Wieś Przyszłości”. 2. Sporządzanie i przesyłanie zarządzającemu programem <u>rocznych sprawozdań</u> 3. Zrealizowało przedsięwzięcia: - których wartość w przeliczeniu na jednego mieszkańca przewyższa kwotę stanowiącą 30% średniej wartości wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca - których liczba w przeliczeniu na 100 mieszkańców przewyższa liczbę stanowiącą 30% średniej liczby wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca 4. Udział w przedsięwzięciach rozwijających lub promujących opolski program odnowy wsi	Zarządzający programem na podstawie: 1. analizy rocznych sprawozdań, w tym kryteriów modelu „Wieś przyszłości” 2. analizy udziału w przedsięwzięciach rozwijających lub promujących opolski program odnowy wsi oraz oceny zaawansowania przebiegu procesu odnowy wsi	1.Ogólnodostępne 2. Limitowane -pierwszeństwo uczestnictwa
IV. Lider odnowy wsi	1. – 2. jw. 3. Znaczące i wzorcowe osiągnięcia w odnowie	1. - 4. Jw. 3. Znaczący wkład w funkcjonowanie, rozwijanie lub	1-3 jw. Marszałek województwa na	1. - 2. Jw. 3. Szczególne formy wsparcia 4. Uhonorowanie zgłoszeniem do

	wsie potwierdzone uczestnictwem w trasach studyjnych oraz formalną i zewnętrzną oceną	promowanie opolskiego programu odnowy wsi	wniosek zarządzającego programem	konkursu o Europejską Nagrodę Odnowy Wsi organizowanego przez Europejskie Stowarzyszenie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Odnowy Wsi ARGE.
V. Pasywny uczestnik	Brak działań na rzecz odnowy wsi lub brak kontaktu sołectwa z programem	<p>1. Nie złożenie rocznego sprawozdania oraz stwierdzony brak działań na rzecz odnowy wsi, brak grupy odnowy wsi lub brak z nią kontaktu.</p> <p>2. Nie złożenie dwóch kolejnych rocznych sprawozdań.</p> <p>3. Wniosek rady sołectkiej lub wójta / burmistrza</p>	<p>Zarządzający programem: po stwierdzeniu braku sprawozdań, braku kontaktu oraz po uzyskaniu opinii z gminy.</p> <p>Na podstawie stwierdzenia braku sprawozdań</p> <p>Na podstawie wniosku gminy</p>	<p>1. Indywidualnie ustalone wsparcie dla działań gminy i sołectwa umożliwiających powrót do statusu uczestnika (wniosek rady sołectkiej lub gminy).</p> <p>2. Spełnienie warunków w których zrealizowano przedsięwzięcia: - których wartość w przeliczeniu na jednego mieszkańca przewyższa kwotę stanowiącą 10% średniej wartości wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca - których liczba w przeliczeniu na 100 mieszkańców przewyższa liczbę stanowiącą 10% średniej liczby wszystkich przedsięwzięć zrealizowanych przez sołectwa, które złożyły sprawozdania, w przeliczeniu na jednego mieszkańca</p> <p>3. Uczestnictwo lidera grupy odnowy lub przewodniczącego stowarzyszenia w min. jednym spotkaniu informacyjno-szkoleniowym w roku.</p>